

Par darbaspēka apsekojuma rezultātiem 2020. gada 3. ceturksnī

Krīzes laikā iedzīvotāju ekonomiskā aktivitāte saglabājas augstā līmenī

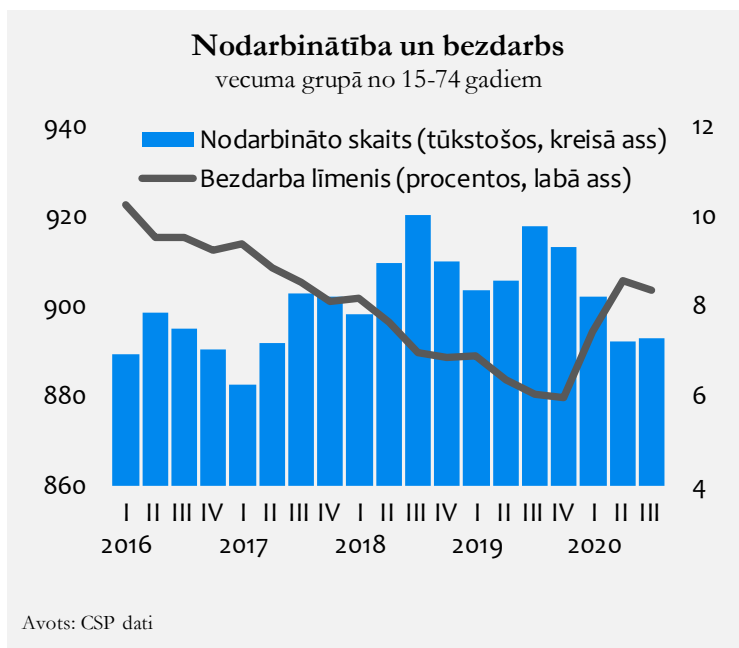
Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes Darbaspēka apsekojuma datiem, 2020. gada 3. ceturksnī nodarbināto skaits ir samazinājās par 25 tūkstošiem jeb 2,7 procentiem, salīdzinot ar 2019. gada 3. ceturksni. Vienlaikus, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni nodarbināto skaits faktiski saglabājies nemainīgs – pieaugums par 0,1% jeb 0,7 tūkstošiem. Nodarbinātības līmenis starp iedzīvotājiem vecumā no 15 līdz 74 gadiem bija 64,3%, kas bija par 0,2 procentpunktiem augstāks rādītājs nekā gada 2. ceturksnī, bet par 1,3 procentpunktiem mazāks nekā gadu iepriekš. Kopumā 2020. gada 3. ceturksnī bija nodarbināti 892,8 tūkstoši iedzīvotāji.

2020. gada 3. ceturksnī bezdarba līmenis Latvijā bija 8,4 %, kas ir nedaudz mazāks rādītājs nekā 2020. gada 2. ceturksnī – par 0,2 procentpunktiem (2020. gada 2. ceturksnī vidējais bezdarba līmenis 8,6%), tomēr joprojām būtiski pārsniedzot 2019. gada 3. ceturksņa līmeni - par 2,4 procentpunktiem. Kopumā 2020. gada 3. ceturksnī bezdarba līmenis bija augstākais kopš 2017. gada 3. ceturksņa un darba meklējumos bija 81,4 tūkstoši iedzīvotāji.

Vienlaikus, neskatoties uz kopējo ekonomisko aktivitāšu samazināšanos tautsaimniecībā, iedzīvotāju līdzdalības līmenis darba tirgū joprojām saglabājas augsts - vairāk nekā 2/3 (70,1%) no visiem iedzīvotājiem vecumā no 15-74 gadiem 2020. gada 3. ceturksnī bija nodarbināti vai attiecīgi bija darba meklējumos. Jau otro ceturksni pēc kārtas iedzīvotāju līdzdalības līmenis pieturās pie 70,1% robežas, kas ir augstākais iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes rādītājs Latvijā pēdējo 20 gadu laikā, iepriekš atbilstošais līmenis tika sasniegts vien 2018. gada 3. ceturksnī. Jāatzīmē, ka iedzīvotāju ekonomiskā aktivitāte kopumā krīzes laikā ir palielinājusies - līdzdalības līmenis 2020. gada 3. ceturksnī bija par 0,2 procentpunktiem augstāks nekā atbilstošajā periodā gadu iepriekš.

Ekonomisko aktivitāšu kritums, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija ierobežojumu ieviešana gan pasaulē, gan Latvijā, kopumā atstāj būtisku ietekmi uz darba tirgu, ņemot vērā, ka primāri tiek skartas darbaspēka intensīvas nozares – transporta pakalpojumi/pasažieru pārvadājumi, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi, tirdzniecība nozare, ceļojumu biroju un tūrisma operatoru rezervēšanas pakalpojumi, mākslas un dažādas kultūras jomas, sporta centri un citas nozares, kas tiešā veidā saistītas ar iedzīvotāju pārvietošanos un pulcēšanos. Pēc Valsts ieņēmumu dienesta datiem tieši skartajās nozarēs 2020. gada 3. ceturksnī Latvijā bija nodarbināti vairāk nekā 134 tūkstoši darba ņēmēju, kas ir aptuveni 15% no visiem nodarbinātajiem atbilstošajā periodā.

Vienlaikus jaunākie nodarbinātības un bezdarba rādītāji vēlreiz apliecina, ka līdz šim ieviestie valsts atbalsta pasākumi kopumā ir mīkstinājuši Covid-19 pandēmijas negatīvo ietekmi uz darba tirgu, līdz ar to ļaujot daļēji saglabāt gan darbavietas, gan iedzīvotāju ienākumus. Tomēr neskatoties uz to, jāņem vērā, ka valsts intervences pasākumi var kompensēt ekonomisko aktivitāšu kritumu tikai īstermiņā, tādēļ ekonomiskajām aktivitātēm saglabājoties zemā līmenī ilgstoši, arī krīzes ietekme uz darba tirgu var pieaugt.

Atbilstoši Darbaspēka apsekojuma metodoloģijai, sagaidāms, ka nodarbināto iedzīvotāju skaits kopumā 2020. gadā varētu samazināties par 1,7%, bet bezdarba līmenis pieaugt līdz vidēji 8,3%. Situācija darba tirgū varētu uzlaboties sākot ar 2021. gada pavasara/vasaras sezonas aizsākšanos, pieaugot sezonas darbiem, gan kopumā nostabilizējoties situācijai ekonomikā. Vienlaikus jāņem vērā, ka nenoteiktība saistībā globālās ekonomikas atkopšanos joprojām saglabājās augsta, līdz ar to turpmākā situācijas attīstība gan Latvijā, gan pasaulē kopumā lielā mērā ir atkarīga no tā, cik ātri būs pieejama jaunā vakcīna, kā arī tās efektivitātes.